Yargıtay 11. HD E.2026/247 K.2026/5010 (24.09.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2026/247 E. , 2026/5010 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 16. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2024/466 Esas, 2025/1394 Karar

KARAR : Esastan ret

İLK DERECE MAHKEMESİ : İstanbul Anadolu 2. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2021/188 E., 2023/321 K.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı-karşı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

KARAR

I. DAVA

1.Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin tekstil sektöründe faaliyet gösterdiğini, davalının müvekkiline ait tasarımdaki deseni kendisine göre çoğaltıp, kopyalayıp, farklı renklerde üretip ürünlerinde kullandığını, davacıdan sadece numune oranında ilgili desenlere ait dantel alımı yapılmış olmasına rağmen uzun yıllardır bu desenlere ait farklı birçok renkte de üretim yapılarak satış gerçekleştirerek haksız kazanç sağladığını, bu hususta İstanbul Anadolu 1. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesinin 2021/34 D.İş dosyası ile tespit yaptırıldığını ileri sürerek müvekkilinin tasarım hakkına tecavüzün tespitine, meni ve refine, şimdilik 10.000,00 TL maddi, 20.000,00 TL manevi tazminatın tespit tarihinden itibaren işleyecek ticari yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

2.Karşı davada davacı vekili karşı dava dilekçesinde; müvekkili şirket ... odasından aldıkları numunelerin, tespit isteyen şirketin dantellerinden üretildiğini, dava dilekçesinde 1 numaralı desenin ne zaman kamuya sunulduğu bilgisi olmadığı için, 3 yıllık koruma süresinin dolduğunu, desenin yeni ve ayırt edici bir desen olmadığını, 2 no'lu desenin daha önce kamuya sunulduğunu ileri sürerek davalı adına tescilli endüstriyel tasarım tescil belgesinin hükümsüzlüğüne ve sicilden terkinine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1.Davalı vekili asıl davaya cevap dilekçesinde; müvekkilinin dantel, desen, kumaş vb. üretim tesisi olmadığını, bunları iş ortaklarından satın alıp, son ürün haline getirip ve sattığını, kendisine göre çoğaltma, kopyalama, farklı renklerde üretip satmak gibi bir olanağı, anlayışı, amacı olmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

2.Davacı karşı davalı vekili karşı davaya cevap dilekçesinde; davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile hükümsüzlük talebi yönünden yapılan değerlendirmede davaya konu asıl davacı adına tescilli ... ... numaralı tasarımın çoklu tasarım belgesi olduğu, karşı davacı tarafından iki numaralı tasarımın hükümsüzlüğünün talep edildiği, işbu tasarıma ilişkin ürün ve görsellerin 16.02.2015 tarihli

faturadan başlamak üzere asıl davacı tarafından karşı davacıya satıldığının tespit edildiği, alınan tanık beyanlarından da karşı davacının işbu dantel tasarımlarının asıl davacıdan satın aldığı daha sonra işleyip ürün haline getirip satışını yaptığı, ilk fatura tarihi itibariyle tescil tarihi olan 08.05.2017 tarihinden yaklaşık 26 ay önce karşı davacıya satılmakla tasarımın kamuya sunulduğu, bu sebeple 12 aylık hoşgörü süresinin aşıldığı ve tasarımın yenilik özelliği taşımadığı, bu sebeple hükümsüz kılınması gerektiği, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun (6769 sayılı SMK) 69/6.maddesinin yenilenmeyen tasarımlara ilişkin tasarım hakkı koruma süresinin bittiği tarihte sona erer hükmü gereği, yenilenmeme sebebiyle tasarım hakkından kaynaklanan hakların geçmişe yönelik olarak değilde koruma süresinin sona erdiği takdirde hüküm ifade edeceği, SMK'nın 79/1 maddesi uyarınca ise tasarımın hükümsüzlüğüne ilişkin kararın geçmişe etkili olup tasarıma bu kanunla sağlanan koruma hiç doğmamış sayılır" denilmek suretiyle hükümsüzlüğün geçmişe etkili olduğu, aynı zamanda asıl davada tasarım hakkına tecavüz iddiası da yer aldığından mahkemece tasarımın hükümsüzlüğüne karar verilerek bu şekilde geçmişe etkili olacak şekilde tasarımın daha önce kamuya sunulduğu ve bu sebeple yeni olmadığı anlaşıldığından hükümsüzlük davasının kabulü gerektiği, asıl dava yönünden ise asıl davacıya ait ... ... numaralı tasarımlardan (2) nolu tasarımın dava tarihi itibariyle tescilli olduğu fakat işbu tasarıma ilişkin ürün ve görsellerin asıl davacı tarafından tescil tarihinden yaklaşık 26 ay önce davacıya satılmak suretiyle tasarımın yenilik özelliğinin ortadan kalktığı bu sebeple tescilli tasarımların korumasından faydalanamayacağı, tecavüz iddiasına konu (1) numaralı tescilsiz tasarım yönünden ise asıl davacı tarafından işbu tescilsiz tasarımın ilk olarak hangi tarihte ve nerede kamuya sunulduğunun bildirilmediği, bu sebeple tescilsiz tasarımlara ilişkin hükümlerden faydalanıp faydalanılmayacağı yönündeki ispat yükünün davacıda olmasına rağmen tescilsiz tasarımın 3 yıllık koruma süresine ilişkin kamuya sunulduğu tarih ve buna ilişkin bilgi ve belgeler sunulmadığından bilirkişi heyetince de tasarımın yeni ve ayırt edici olup olmadığı hususu bu nedenle incelenemediğinden işbu tescilsiz tasarım olarak SMK'nın 56. maddesi kapsamında yeni ve ayırt edici olmadığı anlaşıldığından tescilsiz tasarım korumasından faydalanamayacağı gerekçesiyle asıl davanın reddine, karşı davanın kabulü ile davacı-karşı davalı adına tescilli ... (2) numaralı tasarımın hükümsüzlüğüne karar verilmiş, hüküm, davacı-karşı davalı vekilince istinaf edilmiştir.

IV. İSTİNAF

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile mahkemenin vakıa ve hukuki değerlendirmesinde usul ve esas yönünden yasaya aykırılık bulunmadığı, “Tasarım; bu Kanun hükümleri uyarınca tescil edilmiş olması hâlinde tescilli tasarım, ilk kez Türkiye’de kamuya sunulmuş olması hâlinde ise tescilsiz tasarım olarak korunur.” şeklindeki SMK'nın 55/4.maddesinde, tescilsiz tasarımın korunmasının şartlarının belirtildiği, buna göre; tasarımın kamuya ilk kez sunulmuş olması ve bu sunumun Türkiye’de yapılmış olması şartlarının sağlanması ile tescilsiz tasarımım SMK kapsamında korunacağı, davacı-karşı davalının "Desen no 1" olarak isimlendirdiği tescilsiz tasarımın İngiltere’de ... Ltd. adlı şirketten satın alındığını ileri sürerek buna ilişkin 30.11.2016 tarihli faturayı ibraz ettiği, söz konusu faturaya göre tasarımın İngiltere’de mukim bir şirketten satın alındığı, ancak ilk olarak ne zaman ve nerede kamuya sunulduğu anlaşılamadığından, tasarımın yenilik ve ayırt ediciliği yönünden inceleneme yapılamadığı, bu nedenle davacı-karşı davalının tescilisiz tasarıma dayalı tecavüz iddiasını ispat edemediği, davacı-karşı davalının "Desen no 2" olarak isimlendirdiği ... tescil no.lu ve 08.05.2017 tescil tarihli tasarıma konu ürünlerin ilk kez davacı-karşı davalı tarafından 16.02.2015 tarihli fatura ile, tescil tarihinden yaklaşık 26 ay önce davalı-karşı davacıya satıldığı, buna göre davacı-karşı davalının tescilli tasarımının SMK'nın 57/2. hükmünde düzenlenen 12 aylık hoşgörü süresinin sona ermesinden 14 ay sonra tescil başvurusu yapıldığı, bu nedenle söz konusu tasarımın yenilik unsurunun bulunmadığı, İlk Derece Mahkemesince asıl davanın reddine, karşı davanın kabulüne karar

verilmesinde bir isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle davacı-karşı davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiş, karar, davacı-karşı davalı vekilince temyiz edilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Dava ve Hukuki Nitelendirme

Asıl dava, tasarım hakkına tecavüzün tespiti, meni ve ref'i ile tazminat, karşı dava ise tasarımın hükümsüzlüğü istemlerine ilişkindir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Yapılan yargılama ve saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kuralları gözetildiğinde İlk Derece Mahkemesince verilen kararda bir isabetsizlik olmadığının anlaşılmasına göre yapılan istinaf başvurusunun 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 353/1-b(1) hükmü uyarınca Bölge Adliye Mahkemesince esastan reddine ilişkin kararın usul ve yasaya uygun olduğu kanısına varıldığından Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar vermek gerekmiştir.

VI. SONUÇ: Yukarda açıklanan nedenlerle, davacı-karşı davalı vekilinin temyiz itirazlarının reddi ile Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın HMK'nın 370/1 hükmü uyarınca ONANMASINA, aynı Kanun'un 372. maddesi uyarınca işlem yapılmak üzere dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, aşağıda yazılı temyiz giderinin temyiz edene yükletilmesine, 24.09.2026 tarihinde kesin olarak oy birliğiyle karar verildi.